

125/8

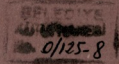
15 İkinci kânun 1937

No. 3-87

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ :
Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT
GAD FRANKO MİLÂSLI

Adres : Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon : 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonemanı posta ücretile beraber 250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL

HANRİ ZELLİÇ VE MAHDUMU Basımevi

1937

Türk Ticaret Hukuku Prensipleri

Yazan: Ankara Hukuk Fakültesi
Ticaret Hukuku profesörü

ŞEVKET MEHMET ALI BİLGİŞİN

Profesörün Ankarada okuttuğu derslerin toplanmasından husule gelen bir eserdir; müellif, hukuk edebiyatımızı ihda ettiği bu kitabın «herkesten evvel önünde dizilip kendisinden bir şey dinlemek isteyen genç talebeleri için», yazıldığını beyan ederek «bu kitap onlarındır» diyor; kitap belki profesör Bilgişin talebelerininindir, fakat aynı zamanda bizimdir; çünkü hepimiz ticari meselelerin tetkik ve tamikinde bu esere şükranla müracaat edeceğimiz aşıkârdır.

İsme bir parça ilişeceğim: (Ticaret Hukuku Prensipleri) muhteviyatının genişliğine göre mütevazı bir unvandır; müellif ticaret hukukunun yalnız prensiplerini anlatmış değildir; her bir hadisenin esasını anlatmakla beraber, tarihini, bu baptaki münakaşaları, türk kanununa göre ahkâmını izah etmekle iktifa edilmemiş, hatta diğer kanunlarla, bhusus alman ve fransız kanunlarile çok esaslı mukayeseler yapmıştır. Kitabın birinci sahifelerinde güzel bir fihrist vardır; bence fihristi, hem mufassal fihristi olmayan bhusus bir kanunu izah etmeği ülkü edinmiş bir eser kıymetininin yarısını gaip eder; bu kitaplar, roman okur gibi okunacak kitaplardan değildir; bir göz gezdirilir; sonra icap ettikçe müracaat edilir; fihristi olmadıkça aradığımızı hulabilmek için bütün kitabı okumak lâzımdır. Bu eserde fihrist sahife sahife mündericâtı takip ederek bütün bahislara işaret etmiştir; zaten muhteviyat fıkralara ayrılarak numerolarla tavşih edilmiş olmakla istenilen bahsın hangi noktasını anlamak arzu ediliyorsa heman buluyoruz.

Üslup selis, açıktır; son zamanlarda genç hukukçuların neşrettikleri kitaplar cidden şayanı taktirdir; her halde samimi kanaatla

söyleyebilirim ki bu kitabı okuyan bir kimse müellifin mevzuu bahs ettiği meseleleri yalnız anlayarak yazdığına değil tam manasile ihata ve hazm ettiğine hüküm etmek mecburiyetindedir.

Mukkademede bazı umumî fikirler dermeyeran etmiş ve hukukun zemâna ve her millete göre tekemmül ve inkişafı lüzumunu ve sırf ferdiyetci siyaseti taakıp etmeyerek iktisadiyatın yürüdüğü yeni yolları taakıp etmek mecburiyetinde bulunduğunu hararetle müdafaa eylemektedir.

Ticaret kanunile medeni kanunun ayrılıp ayrılmaması etrafında dermeyeran edilen mütaleaları bitaraflıkla anlatan müellif bu baptaki kanaatını sarih bir surette izhar etmedi; bu bahsı anlatırken müellif şu mütaleada bulunuyor:

« Bu mesele Türk Ticaret Kanunu cephesinden tetkik ve muka-
« yese edilecek olursa görülmürki, Türk Kanunu, leh ve aleyhdeki fi-
« kirleri kısmen tatmin edebilecek bir sistem kabul eylemiştir. Filha-
« kika (Vivante) gibi Ticaret kanununun borçlar kanunu ile birleştii-
« rilmesi lüzumunu müdafaa edenler daima ticaret kanunlarının
« tüccarlara ve bunlardan sadır olacak muamelelere tatbikini mevzuu
« bahsederek tenkitlerine devam etmişlerdir. Başka bir tabirle ticaret
« hukukunun bir zümre hukuku (Droit de caste) olmasına, teknik
« mahzurlar dermeyeran ederek, itiraz etmişlerdir.

« Halbuki Türk Ticaret Kanunu muamelenin tacir olan veya ol-
« mayan kimselerden sadır olmasına göre bir tasnif esasını kabul
« etmeyerek tamamiyle (objektif) bir sistem takib etmektedir. Aşağıda
« ticarî muameleler tetkik edilirken de izah edileceği veçhile ticaret
« kanunumuzun maddeleri arasına girdiği halde borçlar kanununa
« girmesi icap eden fasıl ve maddeler heyeti umumiyyeye nazaran pek
« az olduğundan Türk Ticaret Kanununun icabında, borçlar kanunu
« ile mutabakati büyük manialara tesadüf etmiyecek bir ameliyedir »

Müellif « bu günkü ticaret kanunumuzun teknik yönünden

mükemmel bir kanun olduğuna ve hatta sosyal ve ulusal ihtiyaçlarımızı dolduracak bir kabiliyete malik olduğuna inancı olmadığını beyan etmekle beraber iktibas ettiğimiz ifadeden anlaşılıyor ki yalnız bir kanuna taraftar olmayup ticaret ve borçlar kanunları arasında ahenk teminini tercih etmektedir; bu içtihadı hürmet ederiz.

Bu cildin kabında (birinci kitap) olduğu bildiriliyor; kabın ikinci sahifesindeki işarete göre bütün eser üç ciltten teşekkül edecek gibidir; müellif fazla nazariyelerden iktinap ettiğini söylemekle beraber 425 sahifeden müteşekkıl bu birinci kitaba ancak ticaret kanununa giren bahısların bir kısmını sığdırabildi; Ticaret hukuku ve tarihi, ticarî muameleler, tüccar ve ticarî ehliyet, ticaret sicili, unvanı ticaret, ticarethane, haksız rekabet, ticaret defterleri, tüccar yardımcileri gibi dokuz on bahsa bir kitap hasır etmiş ise üç değil bir kaç cilt daha beklemeye hakkımız vardır.

Onları bekleyyoruz; intizarımızın uzun surmemesini temenni ederken cidden ilmi, esaslı, ruhlu, anlayarak yazılmış ve güzelce anlatılarak kaleme alınmış bu eserdeki büyük muvafakiyeti pek samimi duygularla alkışlar müellifi saygı ile tebrik ederiz.

Gad Franko Milâslı

Boşanmanın genişlenmesi

İki Tarafın Rızasile boşanmayı kabul eden Kanunlar

1. — Şimdiye kadar mecmuamızda neşrettiğimiz mütaadid makalelerde boşanmayı tevsi ve teshil lüzumunu müdafaa ettik. Bu gayeye vâsıl olmak için en iyi yol bir taraftan hiç bir mana ifade etmiyen ayrılık müessesenin kaldırılması ve diğer taraftan karı kocanın rızasile talakın tescili olacağını ileri sürdük. Bir de eski Romada ve Fransanın